

VIRÖS LOBOGÓ

XV. évfolyam, 4304. szám	Vasárnap, 1959. január 4.	4 oldal, 20 bani
---------------------------------	---------------------------	-------------------------

Chivu Stoica elvtársnak az újév alkalmából a rádióban mondott beszéde

A kapitalista világban az új és a dolgozók számára a gazdasági válság mind élesebbé váló jelenségek jegyében, a девалоризáció és infláció jegyében, a munkanélküliség súlyosbodása, a reakciók, a demokratikus szabadsági jogok elleni támadása jegyében kezdődik; mind nagyobb méretűvé és mind fokozottabbá válik a dolgozók harca léteérékei-

Az anyalkúti kollektív gazdaságban

Söllner Antal.
levelező.

A bizottság tagjai a következő elvtársak: Ardelean Teodor, a városi neptanács végrehajtó bizottságának alelnöke, Boboc Nicolae, az Arad városi Allami Filharmonia igazgatója, Biró István, a G. Dmitrov-gyár partbizottságának titkára, Barbosu Gh., a mozik felügyelője, Calvasina Károly történelemtanár, Czobor Borbála, a December 30-gyár dolgozója, Csibi Mária, a TEBA-gyár dolgozója, Dionisie Ioan, a helyi Szakszervezeti Tanács elnöke, Ghibraon Augustin, a TKTT aradi fiókjának elnöke, Gavanescu Eduard, a Nyelvészeti és Történelmi Társaság aradi fiókjának elnöke, Graur Mircea, az Aradi Allami Román Színház igazgatója, Grigore Stefan történelem tanár, Greifner Ottó történelem tanár, Gurtmann János képviselő, Hențiu Maria, a városi partbizottság aktivistája, Hermle István, a I. Rangbet-gyár élmunkása,

**Havasallóid és Mezők egyesülése
centenárcsúmi ünnepségnek előkészületei
városunkban**

A TKTT aradi fiókjának elnöke, Gavanescu Eduard, a Nyelvtudományi és Történelmi Társaság aradi fiókjának elnöke, Graur Mircea, az Aradi Állami Román Színház igazgatója, Grigore Stelian történelem tanár, Greflner Ottó történelem tanár, Gurtmann János képviselő, Hențiu Maria, a városi pártbizottság aktivistája, Hermle István, a I. Rangbér-gyár élmunkása, Hulea Ludovic főigazgató, Ionescu Ana, a városi nőbizottság elnöke, Isai Iota, a mikéltai mezőgazdasági társulás elnöke, Igrisan Gh., az aradi vasúti csomópont pártbizottságának titkára, Iaschievici Cornel, a pártkabinet igazgatója, Jivan Ioan, az Al. Sahia irodalmi kör elnöke, Komlódi László, a December 30-gyári pártbizottságának titkára, Kalikiewicz Sándor, az MTTE aradi fiókjának elnöke, Kelemen Sándor, az Aradútelmőlőszövetkezet elnöke, Lázár Rozália, a Vörös Lobogó főszervezője, Matei Marin, az IMSz városi bizottságának titkára, Moț Petru, a Flacăra Rosie főszervezője, Moț Tiberiu, az állami levéltár igazgatója, Mittelmann Alfréd, a TEBA-gyári igazgatója, Moț Ioan, a Cukorgyári igazgatója, Nagy József, Nagy Nemzetgyűlési képviselő, Nadaban Elena, a pernyáyai kultúrotthon igazgatója, Petrisor Elena, a Tánárnő, Rudas Aladár, a Tóth Arpad irodalmi kör elnöke, Ratiu Iosif, a CFR főműhely dolgozója, Siclovian Iosif, a Testnevelési és Sportklub aktivistája, Savu P. Ioan, az AVSAP elnöke, Sirbu Adalbert, a helyi Szakszervezeti Tanács aktivistája, Stanca Simina, a Vörös Trótkő-gyár dolgozója, Sabau Ioan, a Partizan kollektív

Boldog új esztendőt!

Havasalföld és Moldva egyesülése centenáriumi ünnepségeinek előkészületei tartományunkban

Eldora egyesülése égeinek előkészületel nkban

A bizottság elnökévé egyhangulag Simandan Irimie elvtársat, a városi néptanács végrehajtó bizottságának elnökét választották meg.

A közúti közlekedés fejlődése Aradon

A múltban Arad nem rendelkezett megfelelő színpadonál közúti közlekedéssel. Az idősöbбек még emlékezhetnek a „kavádarálóra”, mely két kocsi szándított az állomás és a város központja között, kormot és füstöt terjesztve a város föutvonálnál. Később, 1930–1939 között a város néhány autóbusszal kapott, melyeket a bukaresti autóbussz-közlekedésből sejeleztek ki ócskaságuk miatt. Ezek az autóbusszok természetesen nem elégítették ki a közleteményeket és sok bosszúságot okoztak az utasoknak, gyakori defektjeikkel és szörvornyos közlekedésükkel. Az akkori időkben forgalomban lévő autóbusszok elsősrban az állomásra vitték az utasokat. Ilyen módon a külső városnyegedek nem rendelkeztek közúti közlekedéssel. A háboru alatt még a városban létező néhány autóbussz is katonai célokra foglalták le, úgy, hogy a város teljesen közlekedési eszközök nélkül maradt.

A szovjet tudomány és technika újabb korszakalkotó eredménye

Szovjet holdrakétát lőttek ki január 2-án

Miclea Ioan,
levelező

Új brigád alakult

Miclea Ioan,
levelező

A szovjet tudomány újabb ragyogó sikere

ÚJ LAJ

(Folytatása a 4-ik oldalon.)

A Victorián uton új munkássá-
ládi házak befűjészés előtt állapok.

ÚJ LAKÁSOK

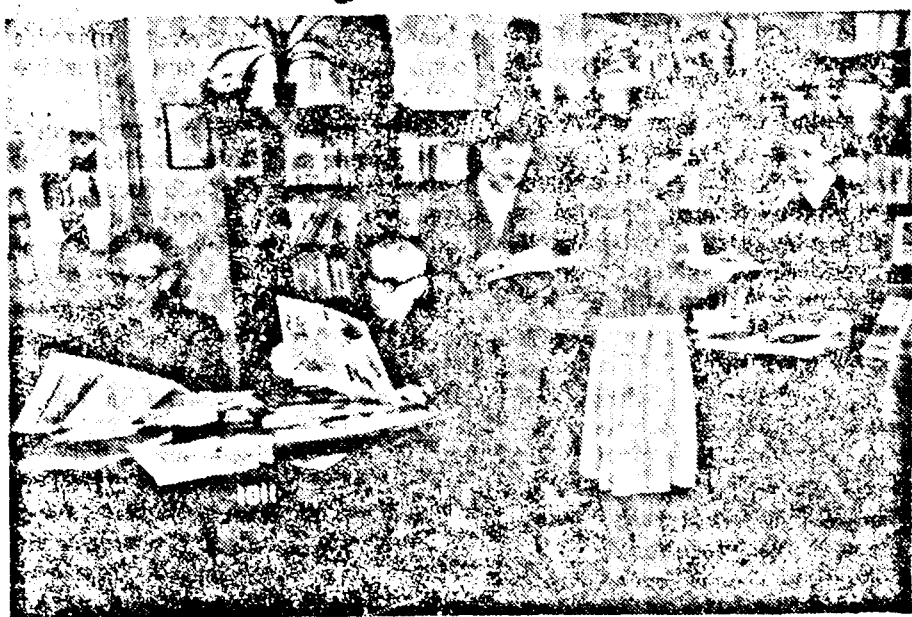
A Victoriái úton új munkáslakások épülnek. A képen látható családi házak befejezés előtt állanak.

Tervek az új évben

A helyszűke ilyen módon történő megoldása mellett másik fontos lépés a hiányzó gépek beszerzése lesz. A gyárnak a megnövekedett tervfeladatok elvégzéséhez különösen frikciós és excentrikus gépekre lesz szükség. Ezeknek beszerzésére megvan milder, biztosíték.

**A marxista-leninista esti
egyetem hallgatóinak
figyelmébe!**

(Folytatása a 3-ik oldalon)

A naponta sokan felkeresik a G. Dimitrov üzem könyvtárát. A sok kötet közül kedvükre választhatnak olvasnivalót a dolgozók. Felvételünk könyvtárszolgálat idején készült.

Szovjet zeneszerzők köszöntik a XXI. kongresszust

A szovjet nép új eredményekkel köszönti a XXI. kongresszust. Erre a nagyjelentőségű eseményre a szovjet zeneszerzők is fokozott munkával készülnek. Főleg olyan zeneművek alkotásán dolgoznak, amelyek a szovjet emberek munkáját, mindennapi életét tükrözik.

Dmitrij Kabalevskij készülő kantátájához Jevgenyij Dolmatovszkij írt szöveget. Dmitrij Sosztakovics, Vano Muragyeli, Szerafim Tulikov, Kirill Molcsanov, Anatolij Novikov, Alekszandr Tijov, Vaszilij Szolovjov-Szedoj és a többi zeneszerző is új alkotással köszönti a kongresszust.

A moszkvai operett-színház Dmitrij Sosztakovics Moszkva—Csere-muski című zenés vígjátékát tűzte műsorra. A

darab a Moszkvában folyó nagy építkezésekről szól. Galina Usztolszkaja Fények a sztyeppen című szimfonikus költeményében a parlagföldek termőföldévé való átalakításának hatalmas munkáját énekli meg.

Andrei Balancsivadze II. szimfóniájával köszönti a kongresszust. Borisz Parszadjanian szimfóniájával a huszonhat bakui népbiztos emlékének adózik. Az Üzbék SzSzK-ban Ikram Akbarov Alom című balletjének koreográfiáját dolgozzák. David Hersfeld moldvai zeneszerző Aurelia című operájával, a fiatal zeneszerzők pedig számos új munkával köszöntik a XXI. kongresszust. Jurij Szviridov Vlagyimir Majakovszkij verseire komponál oratóriumot. Andrej Espaj befejezi szimfonikus művét, Rodion Scedrin Orosz szimfónia című művét szintén a XXI. kongresszus tiszteletére szerezte.

A szovjet zeneszerzők szövetségének ülésén Hogyan tükröződik a zenei művészetben a nemzeti értékeket tartanak. Ez alkalomból bemutatták az utóbbi évek zenei fejlődését. A hangversenyeket széleskörű megbeszélés követi, amelyen részt vesznek a zeneszerzők, előadóművészek és a hangversenyelők.

Az a nagy lelkesedés, amellyel a szovjet zeneszerzők dolgoznak, azt bizonyítja, hogy változatos, értékes művekkel gazdagítják a zeneművészet kincsestárát.

Növekedett az olvasók száma

Az Otelul kisipari termelőszövetzetben az utóbbi negyedévben felülmúlta a könyvek iránti érdeklődés. Egyre növekszik a szövetkezet dolgozóinak kulturális igénye. Ehhez hozzájárulnak a városunk filmszínházában vetített filmek is. A Feltámadás, a Csendes Don és más filmek megtekintése után a dolgozók elolvasták a könyveket is.

Miután a szövetkezet központi könyvtára nagyobb figyelmet fordít a szövetkezet dolgozóinak igényeinek kielégítésére, nagyobb mennyiségben

szerez be olyan könyveket, amelyeket az olvasók keresnek. Ennek eredményeként növekedett az olvasók száma. A legszorgalmasabb olvasók között találjuk Jegyinnak Jánost, Janovits Gyulát, Demeter Lajost, Socaci Stefanit és másokat. Ezek a dolgozók két-három kötetet olvasnak ki hetenként.

Szövetkezetünkben nagy érdeklődés nyilvánult meg a technikai és tudományterjesztő könyvek iránt is.

Koltván Lucia levelező

Simion azt szeretné, ha újra kezdené az életet, valahogy úgy, hogy semmi se emlékeztesse a múltra. A korona szegletes árnyékában csak úgy nyüzsgöttek azok az alakok, akikből már annyira eleget volt, akiket olyan jól ismert.

— Nem érted meg a dolgokat, apám.

— Ezt mondom én is: nem értem. Miért van az, hogy a kormányban a kommunisták mellett még ott terpeszkedik egyik, vagy másik volt miniszter, aki nagykutya volt a múltban s nagy kutya ma is. Olyan ember, aki régen is Pildtus volt s Pildtus ma is. Ország-világ ismeri a háboru előtt üzemelt a népbankok s a jegyverszállítók körül. S mit keres ott a másik, aki sorra paklált a királlyal, a vasgárdistákkal, a cuzzistákkal és lepaktált volna, ha utójába kerül — még az ördöggel is! Hogy ülhetnek együtt az egykori bebörtönzöttek azokkal, akik börtönbe vetették őket? Mit keres a trónon ez a szürke, gerinctelen kamazs. De a legfőbb kérdés az, hogy állhat a trón egy kommunizmusra átkozott ország élén? S a „trónörökös” micsoda hülye szó: a királyt islen csapásaként megadással eltűnő rabzsolgók felháborító, ostoba megfogalmazása.

„Trónörökös”, hát ne pukkadjon meg az ember a neveléstől? Akár kreten, akár iszákos, tolvaj, vagy gyilkos, hülye, vagy tehetetlen, örköl a szegény feje, s most ott trónol, mint valami ostoba báduvár, aldr, hardcsol, szaporodók, vagy dsi — tehetsége szerint. Kiterjeszti hermelinpalástja uszályát és betakargatja vele a többi tolvajt, bitangot s tehetlent — persze, ha kékvérűek, vagy politikájuk kiérdemelte a fenséges otlatot.

Simion éjszakákon át nem bírt aludni és egyre gondolkodott. Olyan idegenné vált számára a költészet, mint még soha életében. Hol az időket hibáztatta, a tisztázatlan helyzetet, amelyből jóformán semmit sem értett, hol saját magát. Nagyon ki-mérültek látszott. Az átlellenben lakó szövetkezesek talán még soha sem költött olyan zúros üzleteket, mint mostanában. Este angol és amerikai tiszték látogattak meg, s dorbézoltak reggelig. Rómán és küljöldi rendszárm gépkocsik érkeztek a ház elé. Amikor a leromlott pénz stabilitációjára került a sor, a szomszédok, az egész negyed egy-két napig azt hitték, tönkrement végre, de azután rájöttek, hogy most is remekül van dolga s a helyzet magaslán áll.

Máskor Simionnak ismét úgy tűnt, hogy így van ez jól: a helyzet fokozatosan, de elkerülhetetlen biztonsággal halad a fejlődés útján. Hogy ez hová vezet — azt majd megvárják azok, akik tovább élnek, mint ő. Nem ért ő a nemzetközi politikához! Ugy látszik, a küljöldi hatalmak óvják a királyt: ezért nem lehet meg-

LUCIA DEMETRIUS:

KÉSŐI TAVASZ

Lucia Demetrius novellájának hőse: Simion, már öreg ember. Szegény munkás gyermeke, aki hányatott, küzdelmes ifjuság után az egyik burzsoá minisztérium kistisztviselőjeként éli le megaláztatásokkal és csalódásokkal tele életét. Közben verset, prózát, cikkeket ír, amelyekben a fennálló rendszer ellen lázong. A minisztérium műveletlen, pöffeszkedő, gonosz ura kenyeret elvesztésével fenyegeti, de Simion nem hajt fejet. Gerincesen kitart osztálya és annak ügye mellett.

Két fia van, a nagyobbik, Santu elesik a keleti fronton, kisebbik fia, Ionica, bekapcsolódik a munkásmozgalmába. Letartóztatják, internálják. Augusztus 23 adja vissza szabadságát.

A novella befejező része, amelyet alább közlünk, az öreg költő önmagára találását tárja elénk, az ifjú Román Népköztársaság kialakításának magasztos pillanatában.

dönteni. Sem őt, sem azt, ami oly szorosan hozzá tartozott — a kamarrillát, a pártokat, a nagykereskedőket s a nagypárt. Vajon miért nincsen bennem elég lendület ahhoz, hogy belevessem magam a dolgokba s odaálljak a fiam elé s így szóljak hozzá: „Fiaskám, ti jobban éritek a dolgokat. En a titétek vagyok, soha nem is tartoztam máshova és ha nem volnék veletek, akkor ellenségeitek lennék. Vigyél el valahova, hogy jeltarokozzam, hogy én is harcoljak”.

nem is vetette meg az ágyat, meg le sem vetkőzött. S a sólétség vajon mehozza-e az annyira áhított nyugalmat?

Az ablak alatt egy szán siklott végig, csengve-bongva a havon. A szánban két férfi hangosan énekelt. „Ezek már ma kezdtek szilveszterezni” — gondolta Simion. Az utcán szokatlan élénkség támadt. Ezek a lumpok felvertek az egész ferdélyt, dühögött magában Simion. Különben az emberek már régen nyugovóra tér-

SZEMLER FERENC:

Téli emlék

Harsogott, szállt a dal, fújtuk a nórák négyen, négy jökdvű magyar a konyháruk szögletében.

Kint vant fagy csattogott, bent surrogott a gázláng — de ha eloltandók, tudtuk, akkor se fáznaunk.

Sárgán csillant a szesz az abroszon közöttünk. — „Kezd a nórád!... Mi lesz?... Mert a miénkbe kezdünk!...”

Hallgattam tétován. Es ök is tétováztak. A szél zeng?... Vagy talán valaki dudorászgat?

Kié a dal, mi zug? Kié a lán, mi roppan? A városok, faluk hol zsonganak titokban?...

S mintha a négy magyar a dalt hallgatta volna, elcsendült a tar padlója kicsi konyha.

Tán várták, sugám én: „...Internacionálé...” De hogy mondjam: enyém, mi az egész világé?...

(Az Utunk-ból)

Mi lett volna az ő jegyvere? Természetesen a toll! De valahogy nem volt kedve az íráshoz. Valamilyen néma elégedetlenség és megnevelés parázslott benne.

De ha nem tud írni, minek éljen — meghalni jobb. Lehet, hogy a dolgok éppen megfűződve állnak, de neki már minden mindegy. Terméketlenül érezte magát, undorodott sajátmagától s valósággal kívánta a halált. Vajon hány emberhez jutottak el a könyvei? Sokhoz, ez kétségtelen. De hányan tették könnjeit éjszakára a városuk alá? Mert ez a lényeg. Néha egy könyve feláldozott példányaira bukkant az éskásdál. Összeszorult a szíve — ez a könyv nem kellett senkinek. Mások egy-egy sokat forgatott, elrongyolt példányt talált. A lapok szélén itt-ott jegyzetek voltak. Megette, sietett haza vele és figyelmesen tanulmányozni kezdte a jegyzeteket. Egy szerelmi verse máris ismeretlen olvasója ezt írta: „Olyan, mint Maria”. Az ilyen szeljegyzetekkel nem törődött. Más oldalon ez állott: „Rossz helyre esik a hangsúly”. És ilyenkor nekiült és gondos, lelkiismeretes munkával átdolgozta a verset. Egyszer, egyetlen egyszer fordult elő, hogy egy lázadó verse mellett ezt a feljegyzést találta: „Így is lesz bácsikám, igazad van!” A bácsika ő volt. Lehet, hogy olvasója ismerte őt látásból, tudta, hogy ősz s hajlott már a háta. De az is lehet, hogy csak nevet ismerte, s mert régi név volt, még öregebbnek képzelte őt, mint amilyen a valóságban volt. Nagyon szívéhez nőtték ezek a szeljegyzetek. Ezt az ifjút tűzszemű, lobogó üstökű ifjunak képzelte el, olyanannak, amilyen ő volt 19 éves korában. — Ezt az ifjút én buzditottam, s egy pillanattal talán úgy érezte, hogy őt állók mellett! Ismét belehasított, furóként marcangolta szívé a fájdalom, hogy már nem ír, hogy már egyetlen ifju sem érzi maga mellett a bácsikát.

— Hány éves vagy te mostan édesapám?

— Hatvannégy.

— Milyen fiatal vagy! — mondotta egyszer Ionica, de nem folytatta a beszélgetést.

Vajon hány éve öreg már? Vajon a többi öregek is annyit tépelődnek, annyit marcangolják magukat egy életen át, mint ő? Hát az volna az öregség?

Simion óhomo! Hol megundorodva nuultotta ki kezét a lámpa felé, hogy elolssa. Megálljunk csak, hiszen még

tek volna az utcában. Mit is csináltam a tavaly ilyenkor? Ionict vártam, akárcsak mostan. Sokat dolgozik a fiam. Milyen rég nem volt egy boldog ésem. De talán 1940 volt a legrosszabb, amikor hallottam, mint győzri magát Sandu itt, a szomszéd szobában. Mikor aludni tért, kitétte a revolvert az asztalra. Hogy féltem akkor, nehogy öngyilkos legyen. Hallottam, amint egy percre kinyitotta a rádiót, majd ismét elzárta. Nem kellett neki azok a jókívánságok. Efelőkor bementem hozzá, hogy megölelem. Egy pillanatra könnjek borították el a szemét. Hogy? „Itt, milyen erősen magához szorított. Ereztem, hogy egy pillanattal egészen az enyém, hogy némán, szavak nélkül kiönti a lelkét előttem s onnan elengedett és az ablakhoz lépett. Tekintete ismét zárkózottá vált, vándasl ismét megkeményedtek. Vajon szegylet gyávnának lenni? Vagy talán olyan makacsul gyűlölte őket. Tudtam, hogy nem fogom szóra bírni. Amikor elhagytam a szobáját, megpróbáltam elcsenü a revolverét, de meglelt.

— Hadd, apám. Lehet, hogy még szükségem lesz rá.

— Hogy véd magad? Vagy talán...

Nem felelt.

— Szóliád, édes fiam!

Ismét elfordult tőlem és kibámult az ablakon. Kijöttem tőle és későre, nehezen jött dóm a szememre s nem tudtam kivenni a fejemből azt a revolvert. Mostan, hét év távlatból arra gondolok, hogy vajon nem értelmeztem-e mindig rosszul a szabadságot, az ember szabadságát és hogy tiszteletben tartsam szabad elhatározási jogukat, nem avatkoztam bele köllőképpen gyermekeim életébe. Bizony rosszul neveltem őket, hol tulzó szeretettel, hol nem helyénvaló tartózkodással vettem körül őket. Ennek oka az volt, hogy nem értettem elég mélyen a dolgok lényegét.

Simion felemelkedett átléteből, hogy teát töltson magának. Amint közeledt iroasztalához, amelyen a csésze és a cukor állott, bekapcsolta a rádiót. Hirtelen — a szűrt meg kezdében tartva — mintha szoborá vált volna. Egy hang, innen töltünk — szinte hihetetlen volt Simion számára — a Román Népköztársaságról beszélt! Hogyan, mikor történt mindezt? Talán csak nem az alát, amíg ő itten macskája és teafészeka között átkozta elhíhvázott életét? Románia köztársaság? Románia belépett időszámításnak első évébe? Vajon tényleg eljött annak a győztes nagyatkarításnak az ideje, amely után mindent újra építünk? Nem, a dolgok

nem fejlődtek lassan, csak ő, mint mindig, mostan sem értette meg a dolgokat. Ennek így kellett történnie! Minden előre el volt határozva. És minden itt zajlott le mellette, míg ő télenül hevert, mint valami odons, vén fatör, amelyet partra vetett a győzedelmes céltörő, mindent elsöpörő áradat. A trón a történelem iomtárába került, s eltörpva, elsőpörv a feledés sötétjébe zuhan mináz, ami a trónhoz, a multhoz tartozott. Új élet kezdődik.

Simion hirtelen nagyon elszégyeltte magát amiatt, hogy egyedül van ebben a nagy pillanatban. Mintha ellenségesen, vagy legalább is közönnnyel fogadná e magasztos percel. Egyedül üldögél s csendes zugban, most, amikor az öröm összehozta körülötte embertársait. Mit csinál ő itt egyedül? Talán őre? Talán járad? Hát öreg az, akiben ilyen éles, vad erővel hasít bele az öröm? Mikor és mióta vette nyakába e vélt öregség sulyát? S ha mostanig tényleg öregekk érezte magát, úgy látszik, hogy valóban az egész mult ilyen kézenfekvő, vitathatatlan, óriásméretű ledöntésére volt szüksége ahhoz, hogy újra érezze az élet létezését. Mások elég jól láttak ahhoz, hogy felismerjék: ami még fennáll, tulajdonképpen már halott. Ő nem látott ilyen tisztán. Nos, nem baj. Most már ő is látja! Az ő járadt szemének bizonyosságra volt szüksége. Talán szegyleje magá? Hiszen nem késett el, még nincsen késő, ezért énekeltek az emberek azon a szádon. Búta öreg — korholta önmagát — te mulatozóknak hitted őket. Ez hozta tehát lába az utcát. Mit kell tennem? Milyen fogjak előbb? Tűzes, ifju gondolatok tödültek agyába, rimeket követttek a lelkében felcsapó lángok. Rohanjon-e ő is ki az utcára, vagy trion egy verset az őt környező világ s a saját világa ujászúlésének öröme? Ha benn marad, nem fogja-e újra hatalmába keríteni a régi, kálhumellátó énjét? De hová menjen? Ha tudná merre van Ionica, nyomban odarohanna! Ha tudná, hogy az emberek összegyűltek valahol eny utcán, vagy egy téren és énekelnek, ő is oda menne és együtt énekelne velük. Merre vegye utját? Hát ha ellelelti ezt a verset, amely mint valami órási bezdrt madár bontogatja szárnyait a lelkében? Nem, ezt a verset nem lehet elfelejteni. Nem fogna megfakulni ezek a ma este nikára törő lángoló szavak! Nyílt és kemény lesz ez a költemény, kőnél keményebb, savnál maróbb, úgy fogja kiszakítani lelkéből, hogy benne lüktessen a vére, amelyet már annyszor akart életében kiontani az igazság oltárán. És holnap, amikor ma'd elviszi ezt a verset a szerkesztőségbe, az emberek látni fogják, hogy az öreg Simion úgy ír, mint a fiatalok. Nem nehez ez, egy cseppel sem nehez! Miért látta eddig olyan nehéznek? Mert nem értette meg a dolgokat, s mert nem értette meg, hirt elégedetlen volt. Tudott ő, nagyon jól tudott hangot adni az elégedetlenségnek, de ezekben az időkben mind vártak tőle. És nem lett volna őszinte, nem lett volna igaz a szava, olyan valami fölött kellett volna örvendeznie, ami a valóságban még nem okozott neki örömet. De mostan? Mostan már lát, mintha levették volna a kötszt a szeméről. Holnap — mit holnap? Ma, még ma éjjel, amikor Ionica hazatér, elébe siet, megöleli és így szól hozzá:

— Megértettem, csak most értettem meg! Irni fogok! Nézd, olvasd, mit írtam! Rám ismersz-e? En vagyok az apd, az öreg Simion! Ugye rám sem ismered? Hova viszel mostan? Nem akarok itthon kuksolni! En is közeleket tartozom! Vigyél el oda, ahol forrón buzog az élet, hogy megírjam mindazt, amit átélünk addott. Gyorsan kell írnom, hogy pótoljam a sok elvesztett évet!

Simion megszédülve, valósággal lázban égve járt fel s alá a szobában. Az első verssorok szinte maguktól törtek fel a lelkéből. Mámorosan kereste fel a további sorokat.

— Megálljunk csak! Mi volt ez? Talán csak nem muló szalmaláng? Az elragadtatás pi'anatnyi rohama? Miért nem születik már meg a következő verssor? De igen itt van, ez az! Megjött! Nem az ég sugallja, bennem születnek meg a versek! En vagyok az a Sotir Clubbeli ember, a Cimpineanu utcai ember, az, aki ott volt december 13. éjfélen az, aki őszszelétle és a miniszter elé vágta a kinevezéséről szóló papírt, az, aki egész életén át a lázadás verseit róta papírra, az, aki olyan pokolian szenvedett a sztrájkok idején, az, aki sohasem ment át a barikád másik oldalára és... és aki egész életén át úgy élt, mint földalatti forrás, mely most végre a felszínre tör! Öreg vagyok? Lehet, de van még időm! Barátságaim! El vele! Ma villám-ő szavak kellenek! Jönnnek, nézd csak, hogy jönnek...

Falusi dolgozók, olvassátok a Kincses Könyvtár sorozatot!

1955 óta jelenik meg az Állami Irodalmi és Művészeti Kiadó gondozásában a Kincses Könyvtár sorozat, amely azzal a céllal indult, hogy vonzó kiállításban, olcsó áron juttassa el a falura mai és klasszikus irodalmunk legjobb köteleit. A Kincses Könyvtár sorozat teljes kiállításban, olcsó áron juttatja el az olvasókhöz a magyar, román és orosz klasszikusok népszerű műveit, mai román, magyar és szovjet írók értékes írásait.

A három évre visszatekintő, több mint negyven kötetet felölelő változatos sorozat, — mely Petőfi Sándor versei, Arany János balladái, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Móricz Zeigmond novellái mellett izeltőt ad a román klasszikusok — Creanga, Caragiale, Slavici —, orosz klasszikusok — Tolstoj, Gogol — műveiből, Petru Dimitriu, Zaharia Stancu, Nagy István, Asztalos István, Szabó Gyula és mások idősebb harcos írásaiából, hamar megnyerte az olvasókörzség tetszését.

A Kincses Könyvtárban megjelent könyvek beszerezhetők a könyves boltokban, falusi szövetkezetekben és könyvtáraknál, a posta tartományi könyvterjesztő osztályán. (Ez utóbbiak iránvéllet házhoz küldik a megrendelt könyvet).

Téli tájkép

Látkép a bukaresti Sztalin-parkból.

(Fényképezte: Kelen Ferenc)

Új román irodalomtörténet kiadására készül a Román Népköztársaság Akadémiája Irodalomtörténeti Intézetének egyik munkaközössége Calinescu akadémikus vezetésével.

A nagyváradi Képzőművészeti Kör a nagyváradi Népi Alkotások Háza-val 38 képből álló vándorkiállítást rendez a rajoni székhelyeken.

A moszkvai Romen cigányzínház — a világ egyetlen ilyenzerű színháza — előadta Szigligeti Ede Cigányok című darabját.

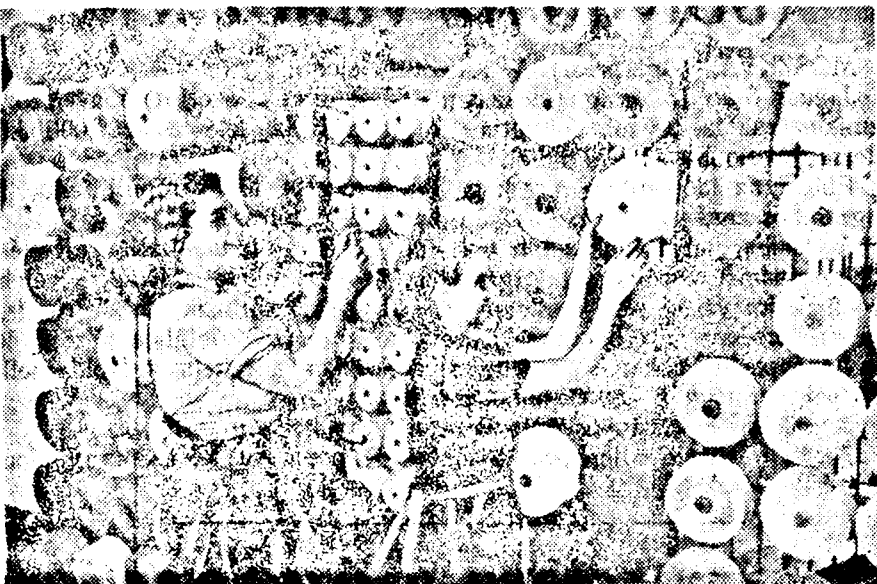
Ma is zeng a völgy cimmel film készül a bumbești—livezeni vasutvo-

nal megépítésének 10. évfordulója alkalmából.

A holland filmstúdiók filmet készítenek a nagy angol klasszikus író, Dickens életéről, Cruys Vooberggel a főszerepben.

HETFÖN, január 5-én, este 6 órakor Arad történeti multjáról tart vetített képes előadást Glück Jenő muzeológus, a Turista Egyesület Avram Iancu tér 21. szám alatti helyiségében. Belépés díjtalan.

Képes hirdető a Teba gyárból

Az előkészítő részlegen

A szövődében

Fejlődik az állatállomány

A világosi kollektív gazdaságban az elmúlt években inkább a hektárhozam növelésére fordítottak nagyobb gondot. Ez nem hiba, viszont elhanyagolták az állattenyésztés fejlesztését. A konstancai tanácskozáskor után azonban ebben a vonatkozásban megváltozott a helyzet és a világosi kollektívisták is célul tűzték maguk elé az állattenyésztés fokozottabb fejlesztését.

Igy például, míg az elmúlt év elején csak 29 szarvasmarhából, 23 sertésből és 368 juhól állt az állatállomány, 1958 év végén már 61 szarvasmarha, 244 sertés és 546 merinói juh volt az állatállomány. Jellemző az is, hogy nemcsak jelentős gyarapodás, hanem értékes minőségi

javulás is mutatkozik az állattenyésztés terén.

Ma a gazdaságban már 3 nagy istálló és két juhokút szolgálja az állattenyésztés céljait.

Termény átadásra szerződtek

A zimándközli I. Ranghegy kollektív gazdaságban megtartották az évvégi zárszámadást. A tagok örömmel vitték haza évi munkájuk gyümölcsét. Munkanap egységeként 4,15 kiló búzát, 0,30 kiló árpát, 0,20 kiló napraforgót, 2,60 kiló kukoricát és mást kaptak. A zárszámadás alkalmával ünnepi gyűlést tartottak, ahol

Az aradi I. Ranghegy gyár létesítése ugyancsak népi demokratikus rendszerünk egyik nagygyőzelemévé vált. Tizenegy évvel ezelőtt a szerszámgépgyár helyén elhanyagolt, üres telken burjánzott a gaz. Ma ugyanott korszerű épületekben, munkatermekben, irodákban pezseg az élet.

Vállalatunk az államosítás nagygyőzelemévé vált. Tizenegy évvel ezelőtt a szerszámgépgyár helyén elhanyagolt, üres telken burjánzott a gaz. Ma ugyanott korszerű épületekben, munkatermekben, irodákban pezseg az élet.

Az ember és a gép, a munkások öntudata és a technika rövid idő alatt kiváló eredményeket ért el. A párt vezette munkások, mesterek, technikusok és mérnökök hamarosan urrá lettek a gépeken, elsajátították a fejlett technikát, állandóan javították a technológiát folyamatosan. Száz és száz munkások neveltek kiváló szakmunkásokat.

A szerszámgép termelés 1958-ban mintegy kétszer nagyobb volt, mint 1950-ben. Jelenleg a termelési költség értéke több, mint ötszöröse az 1950 éviének. Ha a gyártmányok önköltségi árát 1950-ben száz százaléknak tekintjük, 1958-ban az önköltségi ár csak 59 százalék. A termelt szerszámgépek állandóan javuló minősége mellett beszél az a tény, hogy évente növekvő mennyiségben szállítunk külföldre esztergápadókat.

A I. Ranghegy gyárból 28 fiatal szakmunkást küldtek mestersikolába. A végzettségük után a gyárban mint mesterek, územünkben jelenleg tíz járképességi fiatal mérnök működik, akiket mint kiváló munkásfiatalt a műhelyekből küldtek a műegyetemre és

megemlékeztek a gazdaság megalakulásáról és beszámoltak fejlődéséről.

Erdemes megemlíteni, hogy az 1959. évi bőséges termésalkotások arra ösztönözték a kollektívistákat: szerződjenek az állammal terményátadásra. A napokban megtartott közgyűlésen elhatározták: 60 tonna buza, 40 tonna kukorica, 10 tonna napraforgó átadására szerződtek.

Kiss Béla, levelező

Kollektivisták között

Az IFIL fűrészfűrészgyár kultúrscsoportja gazdag műsort állított össze s így látogatta meg a napokban a tornyai kollektivistákat. A közösgben nagy ünnepre készülték. Az új kultúrthozon nagyterme zsúfolásig megtelt dolgozókkal, akik itt ünneptek a község teljes kollektívizálását. Torna minden dolgozó paraszta megértette a közös munka előnyét és valamennyien kollektív gazdaságba tömörültek. Öket ödvözlötték a fűrészfűrész kultúrscsoportjának tagjai, akik több órán át gazdag művészeti műsorral szórakoztatták a kollektivistákat.

Ugyanakkor meglátogattuk a kollektív gazdaságot és elbeszélgettünk a tagokkal.

RÁDIÓMŰSOR

Vasárnap, január 4.

BUKAREST I. 6: Román népi táncok. 6.30: Hírek. 6.55: Reggeli hangverseny. 8.15: Fuvószena. 9: A gyermekrádió műsora. 11.10: Sajtószemle. 11.50: Operett-részletek. 12.15: Irodalmi műsor. 13: Hírek. 13.15: Román könnyűzene. 14: Minderől — mindenkinek. 15.35: Hangszerszólók. 16: Román népzene. 18: Esztrád muzsika. 19: Hírek. 19.05: Operarészletek. 19.30: A rádiószínház műsora. 22: Hírek. 22.30: Tánczene. 23.52: Hírek.

BUKAREST II. 7: Román népzene. 7.40: Sportindulók. 7.50: Hírek. 8: Könnyűzene. 9.30: Indulók. 10: Szórakoztató, muzsika. 10.50: Közvetítés az Athénemből. 13.15: Román népzene. 14: Hírek. 14.15: Déli hangverseny. 15: Operarészletek. 16: Itt Moszkva beszél. 16.30: Esztrád-muzsika. 17.15: Irodalmi műsor. 18: Hangverseny. 18.50: Rádióportmüsor. 20: Hírek. 20.05: Románok. 21.55: Tánczene. 22.30: Operett-részletek. 23: Hírek. sport. 23.10: Szimfonikus hangverseny.

akik tanulmányait elvégzése után mérnökökként jöttek vissza. Meg is állják a helyüket.

Az elmúlt 11 év alatt üzemünk mellett több új társadalmi intézmény létesült. A korszerű, higiénikus étkezdében olcsó és ízletes ebédet kapnak a dolgozók. Az új klubban sak- és biliárd-terem, dus könyvtár és olvasószoza várja a látogatókat.

Tizenkét tagú táncscsoport és esztrádzenekar szórakoztatja olykor saját színpadunkon az üzem dolgozóit. Gyárunk ifjúsága körében élénk sportélet is folyik. Különösen az atlétikát, labdarugást, kosárlabdát, evezést, turisztikát gyakorolják.

Menyházán két gyönyörű villa áll a gyár üdülői vagyó munkásainak rendelkezésére. Míg 1950-ben 40 dolgozót küldött a gyár üdülésre, addig 1958-ban már 212-en utaztak üdülőhelyre.

A I. Ranghegy gyár dolgozói — mint eddig — a jövőben is fokozott lendülettel harcolnak a feladatok teljesítéséért és azért, hogy pártunk és kormányunk politikai és gazdasági irányvonalát követve minél kiválóbb termelési eredményekkel járuljanak hozzá népgazdaságunk további fejlesztéséhez.

Bárd Oszkár,
az aradi I. Ranghegy szerszámgépgyár mérnöke

A brigádvezető

A szerszámgép lakatosműhelyében megtaláljuk az elvtárs — magyarázza Faragó Pál, a November 7 gyár egyik dolgozója, amint Ruzs Mihály felől érdeklődtem.

Bementem a lakatosműhelybe. A szatupadok mellett szorgos kezű lakatosok dolgoztak...

Ruzs Mihály elvtársat keresem — mondtam az egyik munkásnak, miután kérdőleg nézett rám.

Kint dolgozik a szerszámgépgyárban — hangzott a válasz.

Hegesztőipari osztály, kalapácsok ütéseinek zaja igazolta, hogy serény munka folyik a szerszámgépgyárban. A karbantartási brigád tagjai Ruzs Mihály vezetésével javították a főzőkazánokat.

A brigádvezető ott állt az egyik főzőkazán előtt és szakmai utasítást adott munkatársainak. Közben arról értesítették, hogy a pártalapszervezet helyiségébe hivatalos. Tűzvédelmi és Doctanov Victorja idelőltében az ő feladatát ellátni egyes kédeket.

Mielőtt távozott, pontosan kijelölte, hogy mit kell dolgozniuk a brigádtagnak. Valamennyien jó szakmunkások. Így hát nyugodtan magukra hagyták őket. Egyébként a brigád számos tagja, mint Pálan Petru, Iarkó Gheorghe, Weckerle Antal az ő segítségével sajátították el a szerelés minden csínját-bíját.

Ruzs Mihály elvtárs, miután elvégezte tűzvédelmi teendőit, elmondta, hogy 1956 óta vezeti a karbantartási brigádot.

Az a feladatunk — mondtam, hogy biztosítsuk a folyamatos termelést a szerszámgépgyárban.

Amint a tények igazolják, a brigád becsülettel, felelősséggel teljesíti ezt a nagyszerű feladatot. A brigádfelelős nem sokat beszél az eredményekről. Olyan ember ő,

aki nem pihen meg babérjait, keresi az újat, arra törekszik, hogy hasznos munkát végezzen. Munkáskorával sohasem dőcsékszik. Pedig már számos újítást vezetett be. A közelmúltban például a 3. számú cukrázó (ecker) hűtőberendezést alakította át. A céfrét ugyanis 20 fokra kell lehűteni és azután adják meg a cukortartalmát. A hűtési folyamat három, három és fél órát tart. A lassú munkafolyamat több ízben fennakadást idézett elő a termelésben.

A brigádvezető sokat tanulmányozta a cukrázó hűtőberendezése módosításának lehetőségeit. Ezirányú törekvése nem volt hiábaválar. A hűtőberendezés átalakításával ugyanis hatvan perc alatt sikerült 20 fokra lehűtenie a céfrét. Illy módon lényegesen hozzájárult a folyamatos termelés biztosításához. Utódsáért a gyár vezetősége pénzjutalommal részesítette.

Miközben ezekről a kérdésekről beszélgettünk, a brigád egyik tagja jött felénk.

Ruzs elvtárs, miere nézd meg a főzőkazán, átadhatjuk-e — mondtam, majd hozzáfűzte: — Ott van a mérnök is...

A brigádvezető gyors léptekkel letelepedett a szerszámgépgyár egyik felé, oda, ahol munkatársai a kazánokat javították...

Két éve vezeti a karbantartási brigádot és tegyük hozzá, jól vezeti. A brigád munkája ellen meg senkinek sem volt kifogása. Nem volt azért, mert szíves-lelkesül végzik feladatukat. Ma már nem bárd Neuman-nak dolgoznak, hanem az egész nép számára, ő is hozzájárulnak új életünk építéséhez. Ez azt jelenti, hogy a karbantartási brigád tagjai is. Ezért dolgoznak fáradhatatlanul és eredményesen.

H. I.

A közúti közlekedés fejlődése Aradon

(Folytatás az első oldalról)

Ebben az évben jelentős összegeket fordítottak új autóbuszok vásárlására is. Ezek révén a meglévő vonalakat megerősítjük és új vonalakat is létesíthetünk.

A közúti közlekedés anyagi alapjainak fejlesztésére irányuló erőfeszítésekkel párhuzamosan szigorú intézkedéseket kell hozni a meglévő szállítóeszközök ésszerűbb és a lakosság kívánalmainak megfelelő felhasználása érdekében.

Mind a villamosok, mind az autóbuszok előírás szerinti menetrendszerűen közlekednek. A menetrendet az utazóközönség kívánságának figyelembevétele mellett állapították meg. Vasárnap este a rendes időpontot túl is közlekednek az autóbuszok és villamosok. Ennek ellenére még most is sok panasz érkezik a villamosok és autóbuszok késése miatt, részint, hogy sok idő telik el két jármű érkezése között, vagy ellenkezőleg: a járművek közelről egymás után érkeznek. Ezt a hiányosságot gyakran az indítási ellenőrzés okozza, aki nem veszi tekintetbe az időközvetet és azt a szükségességet, hogy a kocsikat megfelelő órarend szerint indítsa el és így egymás után bocsátja őket utjukra. A villamosközlekedésben mutatkozó késésekért sokszor a CFR és a December 30 megjelölt ügyosztály is felelős, melynek nem gondoskodnak arról, hogy a villamos átjárót a napközi órákban szabadba tegyék és nem éjszaka tolatják be a vasúti kocsikat a gyár területére.

Az autóbúszközlekedésben is hiányosságok vannak: a gépkocsivezetők gyakran nem tartják tiszteletben az egy járatra megszabott időt, rövidebb ideig tartózkodnak a megállókon és meg nem engedett sebességgel közlekednek annak érdekében, hogy a végállomáson hosszabb pihenőidővel rendelkezzenek.

Csúcsforgalom idején, amikor a villamosok zsúfoltak, a késést egyes lassan leálló utasok is előidézik. Ezek csak akkor kezdenek az ajtó felé vonulni, amikor a villamos már megállt. Ilyen apróbb késések felhalmozódása folytatja a villamosnak a végállomáson már meglehetősen nagy késése van és így nem tudja betartani a menetrendet.

Mind ezek a kérdések állandóan jogalkoztatást és jogalkotást igényelnek. A városi néptanács végrehajtó bizottságát. Arra törekszünk, hogy ebben az évben kiküszöböljük a megjelölt hiányosságokat és fejlesztve a közúti közlekedés anyagi alapját, biztosítsuk városunk dolgozóinak számára a legjobb közúti közlekedési feltételeket.

Meleghangulatú ünnepség

A napokban meleghangulatú ünnepség zajlott le a Dragasani városrész Szabó Árpád kultúrthozonában. A kerület lakosai és alkalommal emlékeztetnek meg a Román Népköztársaság kikiáltásának 11. évfordulójáról. Az ünnepi beszédet a 2. számú

hétosztályos elemi iskola tanulóinak műsora követte. Az előadás után a gyermekek átvették Tálapó ajándékait. Ez alkalommal kiosztásra került 71 csomag ruhaanyag és 300 csomag édesség. Lup Gheorghe, levelező

Sport Sport Sport Sport

Egy kis visszapillantás

A népi demokratikus rendszer éveiben nagy gondot fordítottak a sportlétesítmények számának növelésére. Az alábbi néhány számadat híven tükrözi pártunknak és kormányunknak gondoskodását és törekvéseit, hogy a dolgozók minél jobb körülmények között sportolhassanak.

Igy például, míg 1944-ben csupán 104 labdarugópálya létezett, ma nem kevesebb, mint 514 pálya áll a labdarugók rendelkezésére. Ma 178 atlétikai futópálya létezik az addigi 54-el szemben. 1944-ben 197 sporttermet számílhattunk, ma 323-ban edzenek, versenyeznek a fiatalok. 1958-ban több olyan korszerű sportlétesítményt bocsátottak a sportolók rendelkezésére, mint a konstancai korszerű sportcsarnok, a bukaresti műjépgyára, stb. Ugyanakkor többszáz egyetemes falusi és városi sportpályát építettek. (Megjelent az Új Sportban).

Erdemes elgondolkozni a szaksajtóban megjelent és idézett kis cikkek. Sportunk óriási minőségi fejlődésen ment keresztül népi demokratikus rendszerünk éveiben. De nemcsak minőségi fejlődésről számolhatunk be, hanem hatalmas mértékben növekedett a sportoló tömeg száma. Ez azt a fejlődést természetesen a sportlétesítmények számának növekedése, a korszerű sporttelepek, uszodák, röplabda- és kosárlabdapályák is elősegítették. Most azt hisszük, jó lenne visszapillantani

ni a múltba és körülnézni a jelenben, mert Aradon is jelmérhető az óriási fejlődés.

A múlt...

Aradon tulajdonképpen két valamirevaló sporttelep létezett. A Gloria és az AAC pályák. E két pályán játékosok voltak, a Gloria-pályán 700, az AAC sporttelepen 250 játékos...

A nézőszám ennek megfelelően a maihoz képest rendkívül alacsony volt. A több, mint 30 év előtti AMTE—Kínizsi országos labdarugóbajnoki középdöntőt, amelyet a temesvári csapat hatalmas küzdelem után nyert meg 5:2 arányban mindössze 3000 sportrajongó nézte végig...

Az 1927-ben ugyancsak Aradon megrendezett Románia—Magyarország nem hivatalos válogatott mérkőzésén, a nézők létszáma nem emelkedett a 3000 fölé. A második világháború előtti időszakban még a legérdekesebb bajnoki mérkőzéseken alig jelent meg több, mint 4000—5000 néző, a hateres nézőszám pedig már rekordnak számított.

A jelen...

A múlt csak az idősebb korosztály tagjai emlékeznek. A fiatalok természetesen veszik, hogy népi demokratikus rendszerünk éveiben kiépült UTA-stadion hatalmas nézőkapacitása 20 000 néző. Az UTA—Kina utánpótlás válogatott csapatának találkozósnál 20 000 néző jelent meg. Ez tudomásunk szerint stadioncsúcs. Úgy gondoljuk, talán fölösleges is rámutatnunk a régi Gloria sporttelep és az UTA-stadion közötti különb-

segre. A Gloria sporttelepen poros, salakos talajon játszottak a csapatok. A játékosok úgy néztek ki a mérkőzés után, mintha koromban fűrdtek volna, olyan feketék voltak a tapadó salakportól. A gyönyörű UTA-stadion rugalmas zöld gyepe élvezt játszani és a kényelmes látkörül buzdíthatja a sokszerezősereg kedvenc csapatát.

A régi AAC sporttelep helyén emelkedik a CFR-stadion. Itt is kényelmesen elfér 12—15 ezer néző, pedig a stadion építése még nincs befejezve. Az elipszis alakú létkörök csak a Dimitrov-gyár felőli része készült el...

Talán írjunk a korszerű öltözőkről is. A stadionok öltözőiben hidegmeleg vízben fürdhetnek a játékosok a mérkőzés után. Hol van már az az idő, amikor egy mosdóból mosakodtak meg a játékosok egy-egy bajnoki küzdelem, vagy edzés után...

Nem lenne teljes a beszámoló, ha nem írnánk a korszerű röplabda és kosárlabda pályákról. Az ICA-stadionban betonlejtővel ellátott kosárlabda és röplabdapályát épült ki. Nemrégen fejezték be a TEBA-gyár hasonló sportlétesítményének felépítését munkálatait. Szép és korszerű a Constructorul pályája is.

Bejejezésül talán írjunk meg azt is, hogy két év előtt minden aradi sportoló régi vagy új felépült, amiért felépült a városi központi és olimpiai méretű sportuszoda...

Ime néhány számadat, egy kis visszapillantás, amelyek mind bizonyítják, hogy Aradon is milyen nagyszerű sportlétesítmények épültek...

Messer Sándor

KÖZLEMÉNYEK

Kiállítás

A Tartományi Múzeumban kiállítás nyílt „1918 december 13—1958 december 13” címmel.

Ugyancsak megtekinthető a Művészeti Múzeumok a Szovjetunióban címmel (Ermítage, Orosz Múzeum, Tretyakov képtár) kiállítás is, vala-

mint a tartományi múzeum történelmi osztályai: a régészeti, az 1848—49-es Forradalmi Múzeum, valamint a képtár román—magyar osztálya is.

A kiállítások és a múzeum megtekinthető kedden, pénteken, vasárnap 10—13 és 16—19 óra között.

AZ ARADI PRICHINDEL BÁBSZÍNHÁZ

Vasárnap, január 4-én, délelőtti 10,30 órakor: Clopoteji minciunilor. bemutató.

Vasárnap, január 4-én, délután 4 órakor: Az 5 kinnai.

Az Aradi Állami Román Színház (Stúdió terem) programja:

Vasárnap, január 4-én, délután 4 órakor: Povestea unei iubiri.

Vasárnap, január 4-én, este 8 órakor: Vinovați fara vina.

Az előadások pontosan kezdődnek. Jegyek a színházi ügyvitelénél vásárolhatók.

MOZIKAMŰSOR

DÓZSA GYÖRGY mozi: Három tengeren át (Afanaszij Nyikitin). Előadások: 9, 12, 15, 18, 21 órakor. N. BALCESCU mozi: Csizmázás Kandur legújabb kalandjai. HERBAK JÁNOS mozi: Sveik, a derék katonák (I. rész). I. L. CARAGIALE mozi: A kommunista. TINERETULUI mozi: január 1—4 között: Mariens kapitány kincse. SOLIDARITATEA mozi (Gáj) január 1—4 között: Az első osztály. ILIE PINTILIE mozi (Mosóczi-telep): Január 2—4. között: Ismeretlen délkörök. MAKSYM GORKIJ mozi (Mikélaka): január 1—4 között: Betvárok. PROGRESUL mozi (Ujard): január 1—4. között: Romeo és Julia. TEBA főzemi filmszínház: január 4-én: Dani. DECEMBER 30 (üremi filmszínház): január 4-én: A kült.

A szovjet tudomány és technika újabb korszakalkotó eredménye

Szovjet holdrakétát lőttek ki január 2-án

(Folytatás az első oldalról.)

A kozmikus rakéta utolsó lépcsője, amely fűtőanyag nélkül 1472 kilogrammot nyom, különleges konténerrel van ellátva, melyek belsejében a következő megfigyelések elvégzésére és rögzítésére szolgáló mérőműszerek találhatók:

A Hold mágneses mezejének meghatározása;
a kozmikus sugarak erősségének és erőssége változásának mérése a Föld mágneses mezején kívül;
a kozmikus sugárzásban található ionok vizsgálata;
a Hold rádióaktivitásának megállapítása;
a nehéz magok eloszlásának tanulmányozása a kozmikus sugárzásban;
a bolygóközi térségben lévő anyagot alkotó gázok tanulmányozása;

a nap korpuszkuláris sugárzásának tanulmányozása;

A kozmikus rakéta utolsó lépcsőfokának követése céljából a következő műszerekkel szerelték fel a rakétát: egy rádióleadó készülék, mely két frekvencián: a 19,997 és 19,995 mhz frekvencián sugároz 0,8 és 1,6 másodperc időtartamu rádiójeleket; rádióleadó készülék, mely a 19,993 mhz frekvencián 0,5–0,9 másodpercig tartó változó időtartamu rádiójeleket ad le, amelyek segítségével továbbítható a tudományos megfigyelések adatai;

egy rádió leadó készülék, mely a 183,6 mhz frekvencián sugároz és melynek jelzései a rakéta mozgása paramétereinek meghatározására és a tudományos adatok Föld felé való sugárzására szolgál;

különböző felszerelés, amelynek célja nátriumfelhő kibocsátása —

egy mesterséges üstökös létrehozása.

A mesterséges üstökös nyomom követhető és lefényképezhető a nátrium spectrum vonalát kiválasztó lényesszűrővel ellátott optikai műszerekkel.

A kozmikus rakéta fedélzetén egy zászlócska van, rajta a Szovjetunió címerével és a következő felirattal: „Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége. 1959. január”.

A tudományos készülékek és mérőeszközök összcsúlya az energiatörésekkal és a konténerrel együtt 361,2 kilogramm.

A Szovjetunió különböző részein lévő tudományos állomások megfigyeléseket végeznek az első bolygóközi repülésről. A röppálya elemeinek meghatározása elektronikus számológépek segítségével történik, a koordináló és számítási központba

automatikusan továbbított mérési adatok alapján.

A mérések adatainak feldolgozása nyomán lehetővé válik a kozmikus rakéta mozgási adatainak megállapítása és a bolygóközi tér ama szektorainak meghatározása, amelyekben a tudományos megfigyelések történtek.

Az első bolygóközi repülés sikeres megvalósítását az egész szovjet nép alkotómunkája tette lehetővé. Ez az alkotómunka a szocialista társadalom fejlődése legfontosabb problémáinak megoldására irányul, az egész haladózselemű emberiség érdekében.

A szovjet kozmikus rakéta felbocsátása ismételt bizonyítja a rakétaszerkesztés magas színvonalu fejlődését a Szovjetunióban, újabb bizonyítékokat szolgáltat a fejlett szovjet tudomány és technika kimagasló vívmányairól.

A világegyetem legrejtettebb titkai hozzáférhetővé válnak az ember számára. A közeljövőben maga az ember is eljuthat más bolygókra.

A tudományos kutatóintézetek, a tervezőirodák, a kísérleti üzemek és szervezetek munkaközösségei, amelyek megteremtették a bolygóközi közlekedésre szánt új rakétát, a Szovjetunió Kommunista Pártja XXI. Kongresszusának ajánlják alkotásukat.

A kozmikus rakéta repülésére vonatkozó adatokat a Szovjetunió összes rádióállomásai rendszeresen fogják közölni.

A rakéta az első mesterséges bolygóvá változik

MOSZKVA. (Agerpres.) A TASZSZ jelenti:

Január 3-án 13 óráig (moszkvai időszámítás szerint) a szovjet kozmikus rakéta tovább folytatta útját a Hold felé és 209.000 kilométerre távolodott el a Földtől.

Ebben az időpontban a rakéta Latinamerika fölött repült, 40 fok nyugati hosszúság és 7 fok és 33 perc déli szélességnél.

A rakéta pályájának adataival kapcsolatban továbbított észlelések feldolgozásának eredményei igazolják, hogy a rakéta a Hold közelében fog elhaladni és az első mesterséges bolygóvá változik át, vagyis a Nap mesterséges kísérője lesz. A rakéta és a Hold felülete közötti legkisebb távolság, abban a pillanatban, mikor a rakéta a Hold mellett halad el, mintegy 6–8000 kilométer lesz.

A rakéta tudományos berendezése normálisan működik. A földi felvevő állomások továbbra is pontosan felveszik a tudományos értesítéseket.

Néhány sorban a nap jelentős külpolitikai eseményeiről

N. Sz. Hruscsov részt vesz Szovjet Bjeloruszlia és Bjeloruszlia Kommunista Pártja 40. évfordulójának megünneplésén

MINSZK. (Agerpres.) A TASZSZ jelenti:

Január 3-án Minszkbe érkezett N. Sz. Hruscsov, az SzKP Központi Bizottságának első titkára, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke, hogy részt vegyen Szovjet Bjeloruszlia és Bjeloruszlia Kommunista Pártja 40. évfordulójának ünnepségein.

N. Sz. Hruscsov megbeszélései az afgán minisztertanács alelnökével

MOSZKVA. (Agerpres.) TASZSZ: N. Sz. Hruscsov, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke január 2-án fogadta Muhammed Namot, Afganisztán Minisztertanácsának alelnökét és külügyminiszterét.

A két államközi szívélyes baráti megbeszélés keretében folytatta a január 1-i találkozás alkalmával tárgyalt kérdések megvitatását.

Az eszmecsere folyamán teljes nézetazonosság és egyetértés nyilvánult meg a két állam baráti együttműködésének fejlesztésére irányuló akciók, valamint a jelenlegi központi helyzet megítélése tekintetében.

Imperialista cselekvések az iráni hadseregben

DELHI. (Agerpres.) TASZSZ:

Az India című hetilap az imperialista és közép-keleti cselekvéseivel kapcsolatban azt írja, hogy az utóbbi időben a nyugati hatalmak jelentősen fokozták tevékenységüket Iránban. Az amerikaiak politikai és katonai szempontból nagy fontosságot tulajdonítanak ennek az országnak. Különösen élénk tevékenységet fejt ki az amerikai nagykövetség katonai személyzete. Az USA nagy erőfeszítéseket tesz, hogy minél több amerikai ügyintézőt szervezzen be az iráni hadseregbe. Számos iráni tiszt havi fizetést kap az amerikaiaktól. Egyrészt külön szervezettel létesített, amely titokban ellenőrizi az egész hadsereg tevékenységét. Mint jelentik, az amerikai

megbizottak ellenőrzést gyakorolnak az iráni állambiztonsági szervek felett is. A tudósítás szerint a sahnak és a hozzá közelálló köröknek nincs tudomásuk a hadseregben folyó aknamunkáról.

Az elmúlt évben számottevő fejlődésen ment keresztül az EAK nemzetgazdasága

KAIRO. (Agerpres.)

Mint a MEN hírgyűjtemény jelenti, Raymund Errera, közismert egyiptomi közzgazdász Alexandriában tett nyilatkozata szerint az Egyesült Arab Köztársaság egyiptomi tartományának nemzetgazdasága 1958-ban eddig soha nem tapasztalt mértékben fejlődött. A közlő kutatási munkákra fordított összeg például 16 millió egyiptomi fontra emelkedett. Pamullionálból 9,5, gyapotlona-ból 72, cementből 34 százalékkal többet termeltek, mint az előző évben. A vasérc kitermelés megduplázódott, a kőolaj kitermelés pedig 35 százalékkal emelkedett tavaly óta.

Hamarskjöld tanácskozásai a Közép-Keleten

AMMAN. (Agerpres.)

Dag Hammarskjöld, az ENSZ főtitkára, Jeruzsálemből jött Ammanba érkezett. Az ENSZ főtitkára Jeruzsálemben megbeszélést folytatott Ben Gurionnal, Izrael miniszterelnökével.

Ammanban Hammarskjöld Riffai miniszterelnökkel és Huszejn jordániai királlyal fog találkozni.

FIZESSEN ELŐ a VÖRÖS LOBOGÓ-ra

A szovjet kozmikus rakéta folytatja útját a Hold felé

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A szovjet kozmikus rakéta folytatja útját a Hold felé. A röppálya mérési eredményeinek feldolgozása alapján megállapították, hogy a rakéta túlhaladta a második kozmikus sebességet.

Igy tehát az emberiség történelében először sikerült elérni és felülmúlni a második kozmikus sebességet, amely biztosítja, hogy a rakéta a bolygóközi térbe kerül.

Január 3-án moszkvai időszámítás szerint reggel 6 órakor a rakéta a 4 fok 30 perc és 63 fok 30 perc keleti hosszúság által meghatározott ponton volt, több, mint 137 ezer kilométer távolságban a Földtől.

A rakétán lévő összes rádiókészülék továbbra is szüntelenül működnek és biztosítják a leadott jelzések jó vételét a Földön lévő megfigelő állomásokon.

A rakéta tudományos felszerelése normálisan működik. A rakétáról felfogott adatokat feldolgozzák és elemzik.

CSITA. (Agerpres.) A TASZSZ jelenti:

Szibériában, a Bajkál tótól keletre fekvő Csita városban január 3-án számos rádióamatőr felfogta a szovjet holdrakéta rádiójeleseit. A jelzéseket magnetofonszalagra rögzítették.

Valóban rendkívül nagy eredmény

LONDON. (Agerpres.)

A TASZSZ hírgyűjtemény közlemények továbbítása után az Associated Press újságírók nyilatkoztak két Harry W. Massey professzortól, az Angol Királyi Társaság tagjától, a Nemzetközi Geofizikai Évkönyvben működő angliai mesterséges hold albizottság elnökétől. A professzor csodálattal fejezte ki a szovjet tudomány legújabb kivételes teljesítményével kapcsolatban és kijelentette, hogy a szovjet rakéta valóban rendkívül nagy eredmény.

„A rakéta jóval több felszerelést vitt magával, mint a Hold felé — sikertelenül — kilőtt amerikai rakéták”.

A rakéta utolsó lépcsőfokának súlya valóban óriási

LONDON. (Agerpres.) A TASZSZ közli:

A Hold irányában kilőtt szovjet kozmikus rakéta felbocsátása híre akkor érkezett Londonba, amikor a lapok első kiadásai már készen álltak arra, hogy sajtó alá kerüljenek. Ennek ellenére a legújabb hírek rovatában tudósításokat közöltek a szovjet tudósok és technikusok nagyszabású eredményéről.

A Press Association tudományos kommentátora a következőket írta: „A moszkvai közlemény első olvasása után is már elmondhatjuk, az oroszok teljesen biztosak abban, hogy rakétájuk felbocsátása győzelmes lesz”.

A kommentátor hangsúlyozza, hogy a rakéta utolsó lépcsőfokának súlya a fedélzetén elhelyezett műszerekkel együtt óriási a Hold irányában végzett első kísérleti „műlépés viszonylatában”. „Ez — írja a kommentátor — kétségtelenül alapot szolgáltat annak feltételezésére, miszerint az oroszok már most is képesek arra, hogy olyan űrhajót bocsátanak ki a Holdba, mely embert is visz magával; esetleg olyan űr-

A szovjet holdrakéta felbocsátása hatalmas visszhangot váltott ki világszerte

A szovjet tudósok és technikusok hősi tette

PARIZS. (Agerpres.)

A France Presse hírgyűjtemény közleménye szerint a TASZSZ hírgyűjtemény közleményét a Hold irányába kilőtt szovjet kozmikus rakétáról. A hírgyűjtemény külön kommentárjában lelkes szavakkal dicsérte a szovjet tudomány újabb hatalmas eredményét.

„A szovjet tudósok és technikusok által végrehajtott hősi tett — írja a hírgyűjtemény — új korszakot nyit meg a kozmikus térség meghódításában.”

A szovjeteknek kétségtelenül jóval hatalmasabb rakétái vannak, mint az amerikaiaknak — jelentette ki a professzor.

A szovjet holdrakétán található tudományos berendezéssel kapcsolatban Massey professzor hangsúlyozta: „A készülékek által továbbított adatok kétségtelenül rendkívül érdekesek és hasznosak lesznek a bolygóközi repülések szempontjából”.

Massey professzor végül kijelentette: „Majdnem biztos vagyok abban, hogy a rakéta kellő erővel rendelkez ahhoz, hogy eljusson a Holdba”.

Első ízben történik, hogy ember által szerkesztett gép elérte a 11 kilométeres másodpercenkénti sebességet, az úgynevezett kozmikus sebességet, vagy „szökési sebességet”. Kétségtelen, hogy a szovjet fűtőanyag-szakértők új sikereket értek el.

Az eredmény rendkívül mély benyomást kelt, különösen ha tekintetbe vesszük a rakéta utolsó lépcsőfokának súlyát, — 1472 kilogramm. Ez a lépcsőfok jelenleg már egyedül folytatja útját a Hold felé. Ebben a lépcsőfokba számos tudományos műszert helyeztek el, melynek összcsúlya 361,3 kilogramm. Ezzel kapcsolatban emlékeztethetünk arra, hogy a szovjet tudósok mindig előre voltak annak, hogy egyszerű „tárgyat” bocsátanak ki a Hold felé. Egy ilyen akciónak, mondják a szovjet tudósok, nem lenne semmi értelme, ha nem lenne lehetővé a tudományos ismeretek gazdagítása — írja a France Presse kommentárja.

Amerika egész figyelme a szovjet kozmikus rakéta felé irányul

NEW YORK. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Amerikában minden figyelmet a Hold irányában mozgó szovjet kozmikus rakéta felé irányul.

Az Egyesült Államok rádió és televíziós állomásai megszakították műsorukat, hogy közöljék a rakéta felbocsátásáról szóló első rövid közleményeket. Ez mintegy 10 perccel azután történt, hogy a moszkvai rádióban felolvasták a TASZSZ hírgyűjtemény ezzel kapcsolatos közleményét.

még semmilyen rakétának sem sikerült felemelkednie. Az 1958 októberében a Hold irányában kilőtt amerikai rakéta mindössze 128.000 kilométer magasra emelkedett. De ez a rakéta nem érte el célját, mivel nem érte el a megfelelő sebességet és így, visszajutva a Föld légkörébe elégett.

A hamburgi rádió hirtelenséggel utal arra, hogy a kozmikus rakéta utolsó lépcsőfokának súlya 1472 kilo. A rádió hirtelenséggel hangsúlyozta, hogy a rakétát a Szovjetunió Kommunista Pártja közelgő XXI. Kongresszusa tiszteletére bocsátották fel.

Az Egyesült Államokban felfogták a szovjet holdrakéta jelzéseit

NEW YORK. (Agerpres.)

A France Presse hírgyűjtemény közleménye szerint az amerikai rádióállomások halgatói péntek este hallhatták a szovjet holdrakéta adásait, melyeket a River Head-i RCA társaság állomása közel egy órán át felfogott.

A New York-i sajtó tág teret szentel a Hold irányába felbocsátott szovjet kozmikus rakétának.

A New York Herald Tribune a következő 8 hasábján cím alatt számolt be az eseményről: „Az oroszok egy üstökös indítottak a Hold felé”. A New York Times négyhasábján cím alatt foglalkozott a holdrakéta felbocsátásáról érkezett első hírekkel.

Japánban is észlelték a szovjet holdrakéta jelzéseit

TOKIO. (Agerpres.)

A France Presse hírgyűjtemény közleménye szerint a japán rádiótársaság ma reggel helyi időszámítás szerint 8 óra 22 perckor közvetítette a szovjet „üstökös-rakéta” jelzéseit, melyeket a Tokiótól északra fekvő Yoshiha állomáson 20 perccel keresztül fogtak fel.

Másodízben egész este az amerikai rádióállomások és hírgyűjtemények egyre újabb híreket közöltek a rakéta felbocsátásával kapcsolatban. Közölték a vezető politikusok és tudósok nyilatkozatait is.

Az Associated Press hírgyűjtemény Washingtonból közölte, hogy sem a Fehér Ház, sem a Külügyminisztérium nem volt hajlandó kommentálni a szovjet kozmikus rakéta felbocsátását. A hivatalos személyiségek azonban — írja a hírgyűjtemény — magánbeszélgetésekben elismerték, hogy a Hold irányában kilőtt szovjet kozmikus rakétának ugyanolyan szerepe lesz a Szovjetunió tekintélyének szempontjából, mint a Föld első mesterséges holdja felbocsátásának.

Az United Press International hírgyűjtemény Los Angelesből jelentette, hogy az amerikai tudósokat elképesztette a szovjet kozmikus rakéta utolsó lépcsőfokának hatalmas súlya. „Ördögién nagy dolog” — jelentette ki dr. Henry Richter, a kaliforniai technológiai intézet mellett működő rakéta-technikai laboratórium vezetője.

A hírgyűjtemény jelentése hangsúlyozza, hogy annak a rakétának utolsó lépcsőfoka, amelyet az amerikai hadsereg sikertelenül kísért meg feljuttatni a Holdba, mindössze 59 fontot nyomott. Ugyanakkor a szov-